

Таким чином, адміністративні ресурси — це приховані та явні владні механізми і можливості, за допомогою яких адміністративно-управлінський персонал реалізує поставлені перед ним політичні завдання. Адміністративні ресурси характеризуються формальною приналежністю до державної влади і здатністю владного впливу. Вони наділені високим потенціалом: мобілізаційними, інтелектуальними, фінансовими, матеріально-технічними та іншими можливостями. Владні повноваження і зумовлені цим переваги дозволяють розглядати адміністративні ресурси як частину політичних ресурсів і одночасно — як самостійні ресурси управлінського призначення.

Органи державної влади впливають на динаміку і спрямованість політичних процесів, використовуючи для цього різні форми адміністративного впливу — особистісно-індивідуальні, директивні, адміністративно-управлінські, технологічні, інформаційно-комунікативні. Ці форми адміністративного впливу виступають публічно, у вигляді офіційної інформації, повноважних представників влади тощо, або в прихованій формі політичних посередників. Іноді з'являються групи тиску з числа діючих або відставних управлінських і політичних кадрів.

Таким чином, у політичній практиці адміністративні ресурси найчастіше використовуються для утримання влади, проведення відповідної директивної «лінії», але не для розвитку громадянської культури населення та створення рівних умов політичної участі.

КОЗЬМІНИХ А. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри соціальних теорій, кандидат політичних наук, доцент

ВИЗНАЧЕННЯ ТА СУТНІСТЬ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В СТАНІ СИСТЕМНОЇ КРИЗИ

Громадянське суспільство на українських теренах має глибоке історичне коріння та етнонаціональну традицію, що сягають сивої давнини та створюють його унікальну та неповторну специфіку, зумовлюють формування притаманного лише Україні типу громадянськості. Задоволення матеріальних та духовних потреб людини визначали необхідність формування різних елементів людської самоорганізації та самореалізації українського суспільства.

На сучасному етапі розвитку проблема суспільства має практичне значення, як питання становлення і функціонування громадянського суспільства. Осмислення загального поняття громадянського суспільства полягає у прагненні систематизувати притаманні даному терміну

відмінні ознаки. В юридичній науці деякі вчені до громадянського суспільства відносять систему недержавних відносин, інші — всі суспільні зв'язки, що виникають поза сферою політики, а треті — сукупність виробничих відносин, що зв'язують громадян. Суттєвим є те, що громадянське суспільство повинно бути основою політичного життя, вносити в останнє демократичні риси і якості, сам дух звільнення особи від державного диктату — основу основ громадянського суспільства.

Суть громадянського суспільства полягає в тому, що інтереси людини мають пріоритетне значення. Адже людині за своєю природою прихильне прагнення жити в суспільстві людей, в якому вона прагне задовільнити, насамперед, свої приватні інтереси. В той же час, звичайно, інститути громадянського суспільства покликані забезпечити певний баланс між соціальними та політичними силами, а за допомогою правових норм регулювати відповідні відносини.

Таким чином, громадянське суспільство — це комплекс соціальних відносин, система суспільних інтересів (економічних, соціально-політичних, релігійних, духовних, сімейних, культурних та інших), яка виражає різноманітні цінності, інтереси і потреби членів суспільства. Це сфера самовиявлення вільних громадян і добровільно сформованих асоціацій і організацій, обмежених відповідними законами від безпосереднього втручання та довічної регламентації діяльності цих громадян і організацій з боку державної влади.

Громадянське суспільство має відображати громадянські відносини, взаємозв'язок всіх сфер суспільного життя людини. В той же час громадянське суспільство — це не будь-яке суспільство, а сукупний індивід, який виступає через систему різних асоціацій, об'єднань своєрідним регулятором свободи людини. Його часто розуміють як місце соціальної дії, відносно автономної від держави. Основою громадянського суспільства є поділ і різноманітність, механізм стримування та урівноваження. Політичні інституції відокремлені від культурних і позбавлені можливості отримувати економічний зиск; держава не контролює культурне, релігійне та наукове життя; високий соціальний статус не може бути запорукою авторитету в культурній або політичній сфері. Завдяки пресі, законодавчій ініціативі та іншим факторам вільне суспільство одержує можливість контролювати та стримувати державну владу.

Треба визначити, що громадянське суспільство — це людське суспільство, взате з точки зору його конкретної якісної характеристики. Саме за таких умов здійснюється його функціонування, коли встановлюється відносна рівновага між моментом самодіяльності і владної обумовленості поведінки конкретних соціальних суб'єктів, коли вплив центральної влади на життя суспільного організму є гнучким, коли і влада, та її адресати діють взаємодіючі і обмежують себе і одне одного в експансіоністських проявах. Слід зазначити, що воно може існувати і розвиватися лише в умовах консенсусу між його

силами з ряду суспільних цінностей (форм власності, моментів демократії та інше).

В демократичному соціумі громадянське суспільство може існувати лише за умов наявності якнайширшої соціальної бази підтримки всіма верствами населення. З одного боку, воно відіграє роль регулятора різноманітних інтересів різних соціальних груп, помякшує соціальну напруженість та забезпечує злагоду, а з іншого — передбачає активну участь у його функціонуванні більшості громадян, виконує інтегративну функцію.

На сьогодні наше суспільство перебуває в стані системної кризи. Особливо загострюються політичні, економічні, соціальні відносини. Тому так важливо дбати і про розвиток нашої державності і про формування громадянського суспільства.

ЯЦЕНКО М. А.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри соціальних теорій, кандидат соціологічних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ РЕГІОНАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Сучасна регіональна політика України значною мірою ґрунтується на парадигмі регіонального саморозвитку, хоча певну роль у ній відіграють теорії посткейнсіанська і незбалансованого регіонального розвитку, спрямовані на активну підтримку проблемних регіонів і становлення місцевого самоврядування. Практичне втілення в регіональній політиці в нашій країні знаходять і деякі технологічні теорії — створення технологічних і полюсів зростання. Таке використання кількох методологічних підходів до формування регіональної політики України, як справедливо підкреслюють деякі автори, зумовлено тим, що, якщо методологічні підходи на Заході послідовно змінювались на різних етапах розвитку, то нам треба пройти великий період еволюції регіональної політики розвинених країн світу за дуже короткий термін (Гладкий Ю. Н. Основы региональной политики: Учебник /Фонд Международно-правовой экспертизы. Европ. Ин-т экспертов. / Гладкий Ю. Н., Чистобаев А. И. — СПб.: Изд-во Михайлова, 1998. — 659 с.).

У межах існуючих парадигм регіональної політики можна виділити кілька основних стратегій регіонального соціального розвитку:

1. адаптивна стратегія, основна задача якої полягає у пристосуванні до нових потреб зовнішнього середовища соціально-економічного розвитку, яке швидко змінюється;